

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Πλαίσιο για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας: Διατάξεις για την πολιτική προστασία και το Πυροσβεστικό Σώμα»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο που αφορά, ιδίως, ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας του Πυροσβεστικού Σώματος και της πολιτικής προστασίας καθώς και ζητήματα αποκατάστασης επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές, όπως το επεξεργάσθηκε η Διάρκης Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, διαρθρώνεται σε έξι (6) Κεφάλαια (Α΄ έως ΣΤ΄) και αποτελείται από είκοσι ένα (21) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου.

Το Κεφάλαιο Α΄ του νομοσχεδίου (άρθρα 1 και 2), υπό τον τίτλο «Σκοπός και αντικείμενο», περιλαμβάνει τον σκοπό (άρθρο 1) και το αντικείμενο (άρθρο 2) των διατάξεων του νομοσχεδίου.

Το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 3 έως 7), υπό τον τίτλο «Ενίσχυση της πολιτικής προστασίας και της αντιμετώπισης κινδύνων», μεταξύ άλλων, καθορίζει, εκ νέου, τη συγκρότηση της Επιτροπής Εκτίμησης Κινδύνου από την εκδήλωση καιρικών φαινομένων και πάσης φύσεως κινδύνων πολιτικής προστασίας, κατά τρόπον ώστε να μετέχει σε αυτήν και ο Αρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος καθώς και ένα επιπλέον μέλος (άρθρο 3), όπως και τη διαδικασία κήρυξης περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, κατά τρόπον ώστε, αφενός, να συμμετέχει και ο αρμόδιος περιφερειάρχης κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς του, και αφετέρου, η κήρυξη σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης να δύναται να ισχύει για έως τρεις (3) μήνες (αντί έως 30 ημέρες, κατά τα ισχύοντα) και να δύναται να παρατείνεται για έως έξι (6) μήνες, κάθε φορά

2

(αντί έως 30 ημέρες, κατά τα ισχύοντα) (άρθρο 4), θεσπίζει διαδικασία για την κατάρτιση και την έγκριση εθνικού χάρτη εκτίμησης κινδύνου δασικών πυρκαγιών για κάθε δήμο (άρθρο 5), εισάγει νέα ρύθμιση ως προς την αυτεπάγγελτη προανάκριση και την προκαταρκτική εξέταση που διενεργούνται από τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού (Δ.Α.Ε.Ε.) του Πυροσβεστικού Σώματος, σύμφωνα με την οποία αυτές τελούν υπό την εποπτεία Αντεισαγγελέα Εφετών Αθηνών, έχοντας θητεία παράλληλης απασχόλησης διάρκειας τριών (3) ετών (άρθρο 6), και καθορίζει, εκ νέου, τη χρονική διάρκεια ισχύος του μεταβατικού πλαισίου εναέριας διάσωσης και αεροδιακομιδών (άρθρο 7).

Το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 8 έως 16), υπό τον τίτλο «Ενίσχυση [του] Πυροσβεστικού Σώματος», μεταξύ άλλων, καθορίζει, εκ νέου, ζητήματα σχετικά με το πυροσβεστικό προσωπικό ειδικών καθηκόντων, και, ιδίως, θεσπίζει τη συμμετοχή τους στις πέραν του πενθημέρου υπηρεσίες, εφόσον το επιβάλλουν οι υπηρεσιακές ανάγκες, και η θέση τους σε κατάσταση επιφυλακής ή αυξημένης ετοιμότητας, προς παροχή επιστημονικής συνδρομής, και εισάγει, για τους Αξιωματικούς Ειδικών Καθηκόντων, υποχρέωση ελάχιστης παραμονής στο Πυροσβεστικό Σώμα (άρθρο 8), ρυθμίζει δε και ειδικότερα ζητήματα της διαδικασίας επιλογής του πυροσβεστικού προσωπικού ειδικών καθηκόντων, όπως το ανώτατο όριο ηλικίας για τη συμμετοχή στον οικείο διαγωνισμό πρόσληψης και τα γενικά κριτήρια επιλογής τους, και παρέχει εξουσιοδότηση προς έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό των γενικών, ειδικών και τυχόν πρόσθετων προσόντων διορισμού ή μετάταξης, τις προϋποθέσεις, τα κωλύματα, τα δικαιολογητικά και τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, και τα ζητήματα που σχετίζονται με τις προκαταρκτικές εξετάσεις, τα κριτήρια για την κατάταξη των υποψηφίων σε αξιολογικούς πίνακες, τον τρόπο μοριοδότησής τους, τον τρόπο ένταξής τους στις προβλεπόμενες επετηρίδες, και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου ζήτημα (άρθρο 9). Περαιτέρω, αυξάνεται, ως προς τους Αξιωματικούς Ειδικών Καθηκόντων της κατηγορίας Υγειονομικών, το όριο ηλικίας με το πέρας του οποίου αποστρατεύονται, από το εξηκοστό πέμπτο, στο εξηκοστό όγδοο έτος (άρθρο 10), αυξάνεται το ποσοστό (επί του αριθμού των προκηρυχθεισών θέσεων) των επιλαχόντων υποψηφίων που καλούνται προς συμμετοχή στις προκαταρκτικές εξετάσεις (αθλητικές, ψυχοτεχνικές και υγειονομικές), στο πλαίσιο διενέργειας διαγωνισμού πρόσληψης Πυροσβεστών Δασικών Επιχειρήσεων (άρθρο 11), και ορίζεται ότι συνιστάται στο Πυροσβεστικό Σώμα ιδιαίτερη κατηγορία προσωπι-

κού, υπό την ονομασία «Πυροσβέστες Γενικών Καθηκόντων επί Θητεία» (άρθρο 12). Το προσωπικό αυτής της κατηγορίας ορίζεται ότι θα προσλαμβάνεται με σύστημα αντικειμενικών κριτηρίων (μορίων), με επταετή θητεία, θα απασχολείται με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου με καθήκοντα ίδια με εκείνα του πυροσβεστικού προσωπικού γενικών καθηκόντων μη παραγωγικής σχολής, δεν θα προάγεται βαθμολογικώς, και θα έχει δυνατότητα, μετά το πέρας της επταετούς θητείας, υπό προϋποθέσεις, ένταξης στο μόνιμο πυροσβεστικό προσωπικό (άρθρο 12). Εισάγεται, εξ άλλου, ειδική ρύθμιση για τη συμμετοχή της εν λόγω κατηγορίας προσώπων στη διαδικασία απόκτησης της άδειας ικανότητας οδηγού χειριστή υπηρεσιακών οχημάτων μηχανημάτων του Πυροσβεστικού Σώματος (άρθρο 13). Περαιτέρω, αυξάνονται, κατά μία, οι Ειδικές Μονάδες Επιχειρήσεων (Ε.ΜΟ.Δ.Ε.), διά της προσθήκης νέας Μονάδας (21η Ε.ΜΟ.Δ.Ε.), με έδρα την Καβάλα (άρθρο 14), και παρέχεται εξουσιοδότηση προς τον Αρχηγό του Πυροσβεστικού Σώματος, αντί της, κατά τα ισχύοντα, εξουσιοδότησης προς τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, για την έκδοση απόφασης που καθορίζει ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη φοίτηση στη Σχολή Επαγγελματικής Μετεκπαίδευσης Επιτελών Στελεχών (άρθρο 15), παρέχεται εξουσιοδότηση προς τον Υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας για την έκδοση απόφασης, αντί της, κατά τα ισχύοντα, εξουσιοδότησης προς έκδοση προεδρικού διατάγματος, που καθορίζει τα προσόντα του προσωπικού της Υπηρεσίας Εναέριων Μέσων του Πυροσβεστικού Σώματος, τον τρόπο και τη διαδικασία επιλογής του, τα αρμόδια όργανα, τον ανώτατο χρόνο απασχόλησής του και κάθε άλλο σχετικό θέμα, και εισάγεται ρύθμιση για τον, κατ' εξουσιοδότηση, καθορισμό των, κατ' έτος, επιτρεπόμενων, μέχρις ορισμένου ανώτατου ορίου, ημερών εκτός έδρας του μετακινούμενου πυροσβεστικού προσωπικού (άρθρο 16).

Το Κεφάλαιο Δ' (άρθρα 17 έως 19), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις θεμάτων αποκατάστασης επιπτώσεων φυσικών καταστροφών», μεταξύ άλλων, παρέχει, υπό όρους, τη δυνατότητα σε φυσικά πρόσωπα που έχουν εγκατασταθεί σε κατοικίες δυνάμει προσωρινών παραχωρητηρίων να καθίστανται δικαιούχοι στεγαστικής συνδρομής, εφόσον έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές (άρθρο 17), και ρυθμίζει ζητήματα διαδικασίας στο πλαίσιο της χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης στους πληγέντες από τις φυσικές καταστροφές που προκλήθηκαν από την πορεία του μεσογειακού κυκλώνα «Ιανός» και τις συνεπακόλουθες πλημμύρες της 18ης και 19ης Σεπτεμβρίου 2020 (άρθρο

18) και στο πλαίσιο της αστικής ανάπλασης των εργατικών κατοικιών του οικισμού «Ληξούρι Ι» στην Κεφαλονιά οι οποίες υπέστησαν ζημιές από τους σεισμούς της 26ης Ιανουαρίου 2014 και της 3ης Φεβρουαρίου 2014 (άρθρο 19).

Με το Κεφάλαιο Ε' (άρθρο 20), υπό τον τίτλο «Καταργούμενες διατάξεις», ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις

Τέλος, Κεφάλαιο ΣΤ' (άρθρο 21), υπό τον τίτλο «Εναρξη ισχύος», ορίζει την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί του Πίνακα Περιεχομένων, των τίτλων των επιμέρους Κεφαλαίων και άρθρων του νομοσχεδίου

α. Στον τίτλο του Κεφαλαίου Γ («Ενίσχυση Πυροσβεστικού Σώματος») θα ήταν ορθότερο, πριν από τη λέξη «Πυροσβεστικού», να τεθεί το οριστικό άρθρο «του».

β. Στον τίτλο του άρθρου 10 του νομοσχεδίου («Αποστρατεία λόγω ορίου ηλικίας Υγειονομικών Πυροσβεστικού Σώματος (...)») θα ήταν ορθότερο, πριν από τις λέξεις «Υγειονομικών» και «Πυροσβεστικού», να τεθεί το οριστικό άρθρο «των» και «του», αντίστοιχα.

γ. Στον τίτλο των άρθρων 3, 4, 7, 8, 10, 11, 15, 16, 18 και 19 του νομοσχεδίου θα ήταν ορθότερο, πριν από τη μνεία του υπό τροποποίηση νόμου, να τεθεί το οριστικό άρθρο «του».

III. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1

Ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «[σ]κοπός του παρόντος είναι: (...) ε) η ενίσχυση της αποτρεπτικής ισχύος και ικανότητας του Π.Σ., καθώς και του μηχανισμού πολιτικής προστασίας (...)».

Όπως προκύπτει από την Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης που συνοδεύει το νομοσχέδιο, η εν λόγω «ενίσχυση της αποτρεπτικής ισχύος του Π.Σ.» επιδιώκεται διά της προσθήκης στη δομή του Σώματος της «21ης Ε.ΜΟ.Δ.Ε.» νέας Ειδικής Μονάδας Επιχειρήσεων, με έδρα την Καβάλα (βλ. Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, σελ. 27).

Επισημαίνεται ότι η φράση «αποτρεπτική ισχύς» χρησιμοποιείται, ιδίως, είτε στο πεδίο του ποινικού δικαίου, προκειμένου να περιγράψει το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των ποινικών κανόνων (όπως και, εν γένει, των κανόνων που περιέχουν κύρωση), είτε ως όρος του δημόσιου διεθνούς δικαίου, που περιγράφει το σύνολο των στρατιωτικών, διπλωματικών και λοιπών δυνατο-

τήτων που διαθέτει κάθε κράτος, ώστε να οδηγεί τους πιθανούς αντιπάλους του στην εκτίμηση ότι οι αναμενόμενες ζημιές από την επιθετική, εναντίον του, δράση θα είναι μεγαλύτερες από τα προσδοκώμενα οφέλη, και έτσι να αποτρέπει, εν τέλει, πιθανή σύρραξη.

Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε, εν προκειμένω, η φράση «αποτρεπτική ισχύς» να αντικατασταθεί από τη φράση «αποτελεσματική προληπτική λειτουργία» (πρβλ., εξ άλλου, και το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 4662/2020, που ορίζει ότι «[ο]ι βασικές αρχές λειτουργίας του Εθνικού Μηχανισμού [Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, «ο οποίος (...) συνιστά το σύνολο των συντρεχουσών επιχειρησιακών και διοικητικών δομών και λειτουργιών της Πολιτικής Προστασίας] εκπληρώνονται μέσα από την πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση των κινδύνων», καθώς και το άρθρο 1 στοιχ. 8 του ν. 4662/2020, σύμφωνα με το οποίο, ως πρόληψη, νοείται «το σύνολο των δράσεων και μέτρων που στοχεύουν στην απόλυτη αποφυγή των δυνητικών επιπτώσεων των κινδύνων και στην ελαχιστοποίηση των φυσικών, τεχνολογικών καταστροφών και λοιπών απειλών»).

2. Επί του άρθρου 4

Εν προκειμένω, αντικαθίστανται, μεταξύ άλλων, η παρ. 1 του άρθρου 25Α «Έκτακτη ανάγκη πολιτικής προστασίας τοπικής κλίμακας» του ν. 4662/2020, ως εξής: «1. Αν η κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας είναι τοπικής κλίμακας, η κήρυξή της γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, κατόπιν εισήγησης: α) του οικείου δημάρχου, ή β) του οικείου περιφερειάρχη, για θέματα της αρμοδιότητάς τους».

Η έννοια και οι διακρίσεις της κατάστασης έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας καθορίζονται στο άρθρο 25 του ν. 4662/2020, η δε διαδικασία κήρυξής τους, στα άρθρα 25Α και 25Β του ίδιου νόμου. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι η «κατάσταση έκτακτης ανάγκης διακρίνεται ανάλογα με την έκταση των συνεπειών της και την ανάγκη παρέμβασης των κρατικών φορέων για την αποκατάσταση των συνεπειών της σε: α) κατάσταση έκτακτης ανάγκης τοπικής εμβέλειας, η έκταση των συνεπειών της οποίας δεν υπερβαίνει τα διοικητικά όρια ενός δήμου και δεν είναι κρίσιμη για τις εθνικές υποδομές, β) κατάσταση έκτακτης ανάγκης περιφερειακής, διαπεριφερειακής ή εθνικής εμβέλειας, η έκταση των συνεπειών της οποίας υπερβαίνει τα διοικητικά όρια ενός δήμου, είναι περιφερειακής ή διαπεριφερειακής κλίμακας και είναι

εκ φύσεως κρίσιμη για τις εθνικές υποδομές» (άρθρο 25 παρ. 2 του ν. 4662/2020).

Περαιτέρω, ορίζεται ότι, «[α]ν η κατάσταση έκτακτης ανάγκης είναι τοπικής εμβέλειας, η κήρυξη της γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, μετά από αίτημα του αρμόδιου Δημάρχου» (άρθρο 25Α παρ. 1 του ν. 4662/2020), ενώ, «[α]ν η κατάσταση έκτακτης ανάγκης εκδηλώνεται σε περιφερειακό ή διαπεριφερειακό επίπεδο, η κήρυξή της διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, μετά από ειδικά αιτιολογημένη εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (...)» (άρθρο 25Β παρ. 1 του ν. 4662/2020).

Η προτεινόμενη ρύθμιση, η οποία τροποποιεί τη διαδικασία κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, αφενός, δεν χρησιμοποιεί τον όρο κατάσταση έκτακτης ανάγκης «τοπικής εμβέλειας», αλλά τον όρο κατάσταση έκτακτης ανάγκης «τοπικής κλίμακας» (ο οποίος, πάντως, απαντά, κατά τα ισχύοντα, στον τίτλο του άρθρου 25Α), και, κατά τούτο, ενδέχεται να οδηγήσει σε ερμηνευτικές δυσχέρειες. Στο πλαίσιο αυτό, παρατηρείται ότι η ορολογία που χρησιμοποιείται για τη ρύθμιση κάθε κατηγορίας κατάστασης έκτακτης ανάγκης πρέπει να είναι ενιαία, τόσο στο άρθρο 25 του ν. 4662/2020, που καθορίζει την έννοια και τις διακρίσεις της, όσο και στα άρθρα 25Α και 25Β – και μάλιστα, όχι μόνον στο περιεχόμενό τους, αλλά και στον τίτλο τους – που καθορίζουν τη διαδικασία κήρυξης κάθε κατηγορίας κατάστασης έκτακτης ανάγκης.

Αφετέρου, η προτεινόμενη ρύθμιση εισάγει, ως προς τη διαδικασία κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης τοπικής εμβέλειας/κλίμακας, τη συμμετοχή (εισήγηση) «του οικείου περιφερειάρχη, για θέματα της αρμοδιότητάς του[υ]». Παρατηρείται, εν προκειμένω, ότι η προτεινόμενη συμμετοχή του περιφερειάρχη λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της κήρυξης κατάστασης έκτακτης ανάγκης, η έκταση των συνεπειών της οποίας «δεν υπερβαίνει τα διοικητικά όρια ενός δήμου» («κατάσταση έκτακτης ανάγκης τοπικής εμβέλειας»). Όμως, τέτοια συμμετοχή δεν προβλέπεται στην κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης η οποία «εκδηλώνεται σε περιφερειακό (...) επίπεδο» («κατάσταση έκτακτης ανάγκης περιφερειακής (...) κλίμακας/εμβέλειας»). Στο πλαίσιο αυτό, συνεκτιμωμένης και της σπουδαιότητας του ρυθμιζόμενου ζητήματος, η προτεινόμενη ρύθμιση χρήζει διευκρίνισης ως προς τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής του οικείου περιφερειάρχη στην ως άνω διαδικασία.

3. Επί του άρθρων 5 και 16

Όπου στα ανωτέρω άρθρα απαντά ο όρος «συστήνεται» ή «συστήνονται», θα μπορούσε να αντικατασταθεί από τον από μακρού χρόνου χρησιμοποιούμενο όρο «συνιστάται» και «συνιστώνται», αντίστοιχα.

4. Επί του άρθρου 6

Προστίθεται, εν προκειμένω, άρθρο 92Α στον ν. 4662/2020, για τη θέση της προανάκρισης και της προκαταρκτικής εξέτασης που διενεργεί η Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού υπό την εποπτεία ειδικώς οριζόμενου Αντεισαγγελέα Εφετών Αθηνών.

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας της προτεινόμενης ρύθμισης, το πρώτο κόμμα στο πρώτο εδάφιο της («Η αυτεπάγγελτη προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση, που ενεργούνται από τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού (Δ.Α.Ε.Ε.)») πρέπει να απαλειφθεί.

5. Επί του άρθρου 7

Η προτεινόμενη ρύθμιση καθορίζει, εκ νέου, τη διάρκεια του μεταβατικού πλαισίου εναέριας διάσωσης και αεροδιακομιδών.

Επισημαίνεται, ενημερωτικώς, ότι, διά του ν. 4989/2022, θεσπίσθηκε ο Εθνικός Μηχανισμός Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών «Θεοφάνης Ερμής Θεοχαρόπουλος), ο οποίος «λειτουργεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες του μηχανισμού "Helicopter Emergency Medical Services (HEMS)" του Κανονισμού 965/2012 της Επιτροπής, της 5ης Οκτωβρίου 2012, "για καθορισμό τεχνικών απαιτήσεων και διοικητικών διαδικασιών όσον αφορά τις πτητικές λειτουργίες δυνάμει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 216/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου" (L 296)» (άρθρο 2 παρ. 1 εδάφ. α' του ν. 4989/2022). Ο Εθνικός Μηχανισμός Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών «ενεργοποιείται εντός του χερσαίου χώρου της ελληνικής επικράτειας αν υφίσταται ανάγκη για: α) τη διάσωση προσώπων που βρίσκεται σε επικείμενο ή αναμενόμενο κίνδυνο για την υγεία του, εξαιτίας συμβάντων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Πυροσβεστικού Σώματος (Π.Σ.), και β) για τη διευκόλυνση της παροχής επείγουσας ιατρικής βοήθειας και αεροδιακομιδής προσώπων, αρμοδιότητας του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.), σε κατάλληλο υγειονομικό σχηματισμό» (άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 4989/2022).

Το Εθνικό Σχέδιο Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών περιλαμβάνει, τουλάχιστον, «α) τις ελάχιστες επιχειρησιακές απαιτήσεις της υπηρεσίας εναέριας διάσωσης και αεροδιακομιδών, στην οποία συμπεριλαμβάνονται τα κατάλληλα εναέρια μέσα διάσωσης και αεροδιακομιδών, τα τεχνικά και επιχειρησιακά χαρακτηριστικά και οι προδιαγραφές τους, καθώς και το αναγκαίο προσωπικό, ιδίως το πλήρωμα των εναέριων μέσων, το προσωπικό εδάφους, το τεχνικό και υγειονομικό προσωπικό, καθώς και τα απαιτούμενα προσόντα, η εμπειρία και η πιστοποίηση αυτού, β) τις κατάλληλες και αναγκαίες Βάσεις Επιφυλακής/ Ετοιμότητας (BEE) προσωπικού, τον καθορισμό των αναγκών υποδομών των BEE και τις προδιαγραφές τους, καθώς και τον αναγκαίο εν γένει εξοπλισμό για τη λειτουργία τους, γ) τον καθορισμό του αναγκαίου προσωπικού για τη λειτουργία των BEE και των σχετικών προσόντων, καθώς και των εναέριων - λοιπών μέσων, για την εκτέλεση του επιχειρησιακού έργου, δ) το επιχειρησιακό ωράριο λειτουργίας και τους χρόνους ετοιμότητας του Μηχανισμού, τόσο για τις υπηρεσίες διάσωσης όσο και για τις αεροδιακομιδές του Ε.Κ.Α.Β., τον καθορισμό των κυρίων δράσεων και φάσεων, καθώς και των επιπέδων ετοιμότητας, κινητοποίησης, απόκρισης και αποκατάστασης του Μηχανισμού, τον καθορισμό της διαδικασίας ενεργοποίησης του Μηχανισμού και τις ελάχιστες απαιτούμενες προϋποθέσεις για την κινητοποίηση των πτητικών του μέσων, ε) το χρονοδιάγραμμα, την προϋπολογιζόμενη δαπάνη και τις πηγές χρηματοδότησης των υπηρεσιών διάσωσης και αεροδιακομιδών» (άρθρο 4 παρ. 6 του ν. 4989/2022).

Το Εθνικό Σχέδιο Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών εγκρίθηκε διά της υπ' αριθμ. 30288 οικ. Φ.109.1 κοινής απόφασης των Υπουργών Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Υγείας και Υποδομών και Μεταφορών, υπό τον τίτλο «Έγκριση του Εθνικού Σχεδίου Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών» (ΦΕΚ Β' 2200/7.5.2025). Σύμφωνα με το άρθρο 1 εδάφ. β' της εν λόγω Κ.Υ.Α., «[ω]ς ημερομηνία πλήρους υλοποίησης του ΕΣΕΔΑ, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4989/2022, ορίζεται η 04.11.2027».

Μέχρι την πλήρη υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών καθορίσθηκε, βάσει του άρθρου 9 παρ. 1 του ν. 4989/2022, διά της υπ' αριθμ. 1619/2025 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Υγείας και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, υπό τον τίτλο «Καθορισμός μεταβατικού πλαισίου Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών» (ΦΕΚ Β'

2982/16.6.2025), το μεταβατικό πλαίσιο εναέριας διάσωσης και αεροδιακομιδών, το οποίο καθορίζει το επιχειρησιακό ωράριο λειτουργίας της υπηρεσίας Εναέριας Διάσωσης και Αεροδιακομιδών, των Βάσεων Ετοιμότητας Επιφυλακής και του ιπτάμενου προσωπικού, τον «ευκταίο» και τον μέγιστο χρόνο ετοιμότητας απογείωσης, το πλαίσιο σύναψης συμβάσεων για την παροχή υπηρεσιών εναέριας διάσωσης και αεροδιακομιδών, και, ιδίως, συμβάσεων με «αντικείμενο τη μίσθωση υπηρεσιών, οι οποίες περιλαμβάνουν όλα τα μέσα, τη συντήρησή και επισκευή τους, τους πόρους και το προσωπικό (...), προκειμένου να εκτελούνται επιχειρήσεις για την κάλυψη της λειτουργίας των έξι (6) [Βάσεων Ετοιμότητας Επιφυλακής]», τον καθορισμό των ελάχιστων επιχειρησιακών απαιτήσεων και προδιαγραφών για τα μέσα και τον εξοπλισμό έξι (6) εναέριων ιδιωτικών μέσων που παρέχουν υπηρεσίες εναέριας διάσωσης και αεροδιακομιδών, καθώς και τον αριθμό, τα προσόντα και τη διαδικασία πρόσληψης του αναγκαίου προσωπικού τους (χειριστών ελικοπτέρου, τεχνικών μελών πληρώματος, διασωστών και υγειονομικών), όπως και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες δύνανται να χρησιμοποιούνται τα πτητικά μέσα και το προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων, το Πυροσβεστικό Σώμα και το Ε.Κ.Α.Β.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, η μέγιστη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου κατά την οποία ισχύει το ως άνω μεταβατικό πλαίσιο εναέριας διάσωσης και αεροδιακομιδών, μετατίθεται, από την 4.11.2027, για την 7.5.2035.

6. Επί του άρθρου 9

Με τις διατάξεις του άρθρου 101Α του ν. 4622/2020, όπως αυτό προτείνεται να προστεθεί, καθορίζονται η διαδικασία και τα προσόντα επιλογής του πυροσβεστικού προσωπικού ειδικών καθηκόντων. Με την παράγραφο 5 του εν λόγω άρθρου 101Α ορίζεται ότι «[μ]ε κοινή απόφαση των Υπουργών Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και Εσωτερικών καθορίζονται για το πυροσβεστικό προσωπικό ειδικών καθηκόντων από ιδιώτες και από μετάταξη, τα γενικά, ειδικά και τυχόν πρόσθετα προσόντα διορισμού ή μετάταξης, σύμφωνα με το π.δ. 85/2022 (Α' 232), οι προϋποθέσεις, τα κωλύματα, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, καθώς και τα ζητήματα που σχετίζονται με τις προκαταρκτικές εξετάσεις, τα κριτήρια για την κατάταξη των υποψηφίων σε αξιολογικούς πίνακες και ο τρόπος μοριοδότησης αυτών, ο τρόπος ένταξής τους στις προβλεπόμενες επετηρίδες, και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος».

Επισημαίνεται ότι η διατύπωση της εν λόγω κοινής υπουργικής απόφασης χρήζει διευκρίνισης, δοθέντος ότι το αντικείμενο που αυτή καλείται να ρυθμίσει ρυθμίζεται, ήδη, εν πολλοίς (γενικά και ειδικά προσόντα διορισμού, προϋποθέσεις και κωλύματα) διά της προτεινόμενης νομοθετικής ρύθμισης.

7. Επί του άρθρου 12

Με τις διατάξεις του άρθρου 12 θεσπίζεται, διά της προσθήκης νέου άρθρου 15Α στον ν. 3938/2011, ιδιαίτερη κατηγορία προσωπικού στο Πυροσβεστικό Σώμα, υπό την ονομασία «Πυροσβέστες Γενικών Καθηκόντων επί Θητεία», το οποίο προσλαμβάνεται με σύστημα αντικειμενικών κριτηρίων (μορίων), με επταετή θητεία, απασχολείται με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου με καθήκοντα ίδια με εκείνα του πυροσβεστικού προσωπικού γενικών καθηκόντων μη παραγωγικής σχολής, δεν προάγεται βαθμολογικώς, και δύναται, μετά το πέρας της επταετούς θητείας και υπό προϋποθέσεις, να ενταχθεί στο μόνιμο πυροσβεστικό προσωπικό.

α. Ορίζεται ότι οι προσληφθησόμενοι υπάλληλοι «υποβάλλονται σε κατάλληλη εκπαίδευση σε εκπαιδευτικές δομές του Π.Σ., η οποία παρέχεται από την Πυροσβεστική Ακαδημία και διαρκεί έναν (1) τουλάχιστον μήνα» (άρθρο 15Α παρ. 4 εδάφ. α΄ του ν. 3938/2011, όπως προτείνεται να προστεθεί).

Δοθέντος ότι η εν λόγω κατηγορία πυροσβεστικών υπαλλήλων έχει «τα ίδια καθήκοντα με το πυροσβεστικό προσωπικό γενικών καθηκόντων μη παραγωγικής σχολής» (άρθρο 15Α παρ. 7 εδάφ. α΄ του ν. 3938/2011, όπως προτείνεται να προστεθεί), γεννάται προβληματισμός ως προς το ότι δεν θεσπίζεται ισόχρονη, με εκείνων, διάρκεια εκπαίδευσης, ιδίως στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι προσληφθησόμενοι δεν διαθέτουν προϋπηρεσία ως εποχικοί πυροσβέστες.

β. Ορίζεται ότι οι προσληφθησόμενοι υπάλληλοι «με απόφαση του Αρχηγού του Π.Σ., τοποθετούνται, για επτά (7) έτη, στις υπηρεσίες που καθορίζονται στην απόφαση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 3» (άρθρο 15Α παρ. 6 του ν. 3938/2011, όπως προτείνεται να προστεθεί).

Ερωτάται αν, βάσει της ως άνω διατύπωσης, θεσπίζεται, για το εν λόγω προσωπικό, αμετάθετο επί επταετία από την πρώτη τοποθέτησή τους.

γ. Ορίζεται ότι, «[μ]ετά τη συμπλήρωση της επταετούς θητείας, οι Π.Ε.Θ. [Πυροσβέστες Γενικών Καθηκόντων επί Θητεία] δύνανται, με αίτησή τους, η οποία υποβάλλεται έξι (6) τουλάχιστον μήνες πριν από τη συμπλήρωση της επταετίας, εφόσον έχουν αξιολογηθεί σε όλες τις εκθέσεις ικανότητας με γενικό χαρακτηρισμό τουλάχιστον "αποδεκτή", έχουν λάβει βαθμολογία στα επιμέρους βασικά προσόντα τουλάχιστον τρία (3) και κριθούν ικανοί από το Πρωτοβάθμιο Συμβούλιο Κρίσεων Π.Σ., να μονιμοποιηθούν (...)» (άρθρο

15Α παρ. 8 του ν. 3938/2011, όπως προτείνεται να προστεθεί).

Παρατηρείται ότι το Πρωτοβάθμιο Συμβούλιο Κρίσεων Π.Σ. δεν αποφασίζει, εν προκειμένω, κατά δέσμια αρμοδιότητα, αλλά διαθέτει διακριτική ευχέρεια επί του αν κάθε υποψήφιος κρίνεται ικανός προς μονιμοποίηση. Ωστόσο, η προτεινόμενη ρύθμιση δεν εισάγει κανένα κριτήριο για την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του εν λόγω αποφασίζοντος διοικητικού οργάνου, και, κατά τούτο, γεννάται προβληματισμός ως προς την τήρηση των αρχών της νομιμότητας, της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας.

δ. Ορίζεται ότι «[ο]ι Π.Ε.Θ. απολύονται από την Υπηρεσία και στις κατωτέρω περιπτώσεις: (...) γ) εξαιτίας της λήξης της επταετούς θητείας, εφόσον δεν υποβάλουν αίτηση ένταξής τους στο μόνιμο πυροσβεστικό προσωπικό (...)» (άρθρο 15Α παρ. 9 εδάφ. β' επ. του ν. 3938/2011, όπως προτείνεται να προστεθεί).

Λαμβανομένων υπόψη των δυσμενών συνεπειών που θα συνεπάγεται, για τον Πυροσβέστη Γενικών Καθηκόντων επί Θητεία, η εκκίνηση του τελευταίου εξαμήνου της επταετούς θητείας του, αν δεν έχει υποβάλει αίτηση προς μονιμοποίηση, αλλά και λαμβανομένου υπόψη του μακρού χρόνου (σχεδόν εξι και μισό έτη) που θα μεσολαβεί μεταξύ της τοποθέτησής του και της λήξης της προθεσμίας εντός της οποίας θα δύναται να υποβάλει αίτηση μονιμοποίησης, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να θεσπισθεί η, μερίμνη της Διοίκησης, υπόμνηση, προς αυτούς τους οποίους αφορά η ρύθμιση, της εν λόγω δυνατότητας (με την έκδοση εγκυκλίου, πρόσκλησης, κ.λπ.).

8. Επί του άρθρου 15

Με το άρθρο 15 αντικαθίσταται η παράγραφος 21 του άρθρου 39 του ν. 4662/2020, ως εξής: «21. Στη Σχολή Επαγγελματικής Μετεκπαίδευσης Επιτελών Στελεχών εισάγονται Πυραγοί (...) καθώς και ιδιώτες που κατατάχθηκαν ως πυροσβεστικό προσωπικό ειδικών καθηκόντων για μετεκπαίδευση, επιμόρφωση και εξειδίκευση, στο πλαίσιο της δι[ά] βίου μάθησης».

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, πρέπει να τεθεί κόμμα μετά τις λέξεις «ειδικών καθηκόντων».

9. Επί του άρθρου 17

Με το άρθρο 17 προστίθεται νέο άρθρο 6Δ στον ν. 4797/2021, που αφορά τη στεγαστική συνδρομή προς αποκατάσταση ζημιών ακινήτων τα οποία ανήκουν σε φορείς του Δημοσίου και έχουν παραχωρηθεί με προσωρινό παραχωρητήριο σε φυσικά πρόσωπα.

Δοθέντος ότι έκδοση και χορήγηση σε φυσικό πρόσωπο παραχωρητηρίου εγγράφου για τη χρήση ακινήτου που ανήκει σε φορέα του Δημοσίου δύνα-

ται να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο διάφορων διοικητικών διαδικασιών, όπως, λ.χ., στο πλαίσιο της δασικής αποκαταστατικής νομοθεσίας (βλ., λ.χ., άρθρα 46-61 του ν. 998/1979, 43 παρ. 6 του ν. 4280/2014), της παροχής κοινωνικής κατοικίας (βλ., λ.χ., το ν.δ. 2963/1954 «Περί Ιδρύσεως Αυτονόμου Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας»), ή της παροχής ειδικής στεγαστικής συνδρομής για την αποκατάσταση βλαβών από φυσικές καταστροφές (βλ., λ.χ., άρθρα 20Α και 24Δ του ν. 4797/2021), η προτεινόμενη ρύθμιση χρήζει εξειδίκευσης, έστω ενδεικτικής, ως προς το εύρος του όρου «παραχωρητήριο».

Αθήνα, 24 Ιουνίου 2025

Η εισηγήτρια
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών